

Література:

1. Веніг Н. Формування мовленнєвої компетенції особистості як методична проблема / Н. Веніг // 36. наук. праць (Педагогічні науки). – Херсон, 1998. – Вип. 5.
2. Веніг Н. Мовленнєва культура учнів / Н. Веніг // Обдарована дитина. – № 4. – 2000. – С. 18–20.
3. Елисеєва Т. Качество образования: методологические основания дискуссии / Т. Елисеєва, Б. Батурич // Высшее образование в России. – 2005. – № 11. – С. 11–17.
4. Мельникова К. І. «Паблік Рілейшнз» як функція управління в органах державної влади / К. І. Мельникова, С. Є. Рязанова // Актуальні проблеми державного управління : Науковий збірник. – № 2. – Харків : УАДУ Харківський філіал, 1999. – С. 40–46.
5. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах // За ред. К. І. Онищенко. – К., 1999. – 227с.
6. Ожегов С. И. Словарь русского языка / С. И. Ожегов. – М. : Изд-во «Советская энциклопедия», 1973. – С. 847.
7. Радомская, М. В. Единый государственный экзамен в обеспечении качества общего образования : дис. ... канд. пед. наук / М. В. Радомская. – Таганрог, 2006. – 148 с.
8. Субетто А. И. Квалиметрия человека и образования (методология и практика): итоги, проблемы, направления / А. И. Субетто // Материалы симп. «Квалиметрия в образовании: методология и практика». – М. : ИЦПКПС, 2002. – С. 175.
9. Федько А. В. Якість освіти як філософія та педагогіка розуміння доцільного / А. В. Федько, Ю. М. Федько // Вища освіта України. – 2006. – № 1. – С. 170–171.
10. Библиотека авторефератов и диссертаций по педагогике <http://nauka-pedagogika.com/pedagogika-13-00-08/dissertaciya-strategicheskoe-upravlenie-kachestvom-professionalnoy-podgotovki-spetsialistov-v-vuze#ixzz2sZWDUZOE>

УДК [37.091.33-028.26]:81'243

М. М. Назаренко,

Луганський національний університет імені Тараса Шевченка, м. Полтава

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ АУДІОВІЗУАЛЬНОГО МЕТОДУ ПРИ ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У БАГАТОНАЦІОНАЛЬНІЙ АУДИТОРІЇ

У статті досліджується аудіовізуальний метод як один із ефективних методів в оволодінні іноземною усною мовою. Розглядаються основні положення та особливості використання методу у навчальному процесі. Автор розкриває методичні принципи аудіовізуального методу, розглядає етапи роботи зі студентами, аналізує систему вправ для його практичного застосування.

Ключові слова: аудіовізуальний метод, комунікативний підхід, принцип, усне мовлення, міжкультурна комунікація.

ОСОБЕННОСТИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ АУДИОВИЗУАЛЬНОГО МЕТОДА ПРИ ИЗУЧЕНИИ ИНОСТРАННОГО ЯЗЫКА В МНОГОНАЦИОНАЛЬНОЙ АУДИТОРИИ

В статье исследуется аудиовизуальный метод как один из самых эффективных методов в овладении иностранным устным языком. Рассматриваются основные положения и особенности использования метода в учебном процессе. Автор раскрывает методические принципы аудиовизуального метода, рассматривает этапы работы со студентами, анализирует систему упражнений для его практического использования.

Ключевые слова: аудиовизуальный метод, коммуникативный подход, принцип, устная речь, межкультурная коммуникация.

THE FEATURES OF USING AUDIOVISUAL METHOD IN LEARNING A FOREIGN LANGUAGE IN A MULTINATIONAL AUDIENCE

The article deals with the audiovisual method as one of the effective methods of mastering foreign oral speech. It shows specificity of this method and its place in contemporary methodology. The article highlights the actual issues of using modern audio basic approaches in methodology of teaching foreign languages. This method creates conditions of acquisitions of oral speech competence. Nowadays teachers can work with the students who come from different countries. The task is to avoid using their mother tongue. Audiovisual method creates the atmosphere where students can communicate with each other. The main features and the peculiarities of using this method in educational process are considered. The author reveals the methodological principles of audiovisual method, considers the stages of work with students, and analyzes the system of exercises for its practical use.

Key words: audiovisual method, communicative approach, principle, oral speech, cross-cultural communication.

Розширення ділових та культурних зв'язків із зарубіжними країнами обумовлює нові вимоги до вивчення іноземних мов. Знання іноземної мови є невід'ємною частиною вищої школи, запорукою професійного успіху, вдалої кар'єри студентів. Досягнення високого рівня володіння іноземною мовою потребує ґрунтовної мовної підготовки у вищих навчальних закладах.

Наприкінці ХХ століття відбулися кардинальні зміни в методиці викладання іноземних мов. Раніше основна увага приділялася вивченню граматичних понять, механічному вивченню лексичного матеріалу, читанню та письму. Оволодіння мовою здійснювалося за допомогою рутинних, одноманітних завдань. Таке навчання реалізовувало лише одну функцію мови – інформативну. На сучасному етапі викладання мови має прикладний характер. Метою навчання є оволодіння студентами комунікативними компетенціями, що дозволяють реалізувати набуті знання, вміння, навички у реальних життєвих ситуаціях. Досягнення високого рівня володіння іноземною мовою не можливе без фундаментальної мовної підготовки. Викладачеві необхідно знати новітні методи та прийоми викладання іноземної мови та уміти підібрати той чи інший метод відповідно до рівня знань, потреб, інтересів студентів. Одним із головних завдань у процесі оволодіння іноземною мовою є подолання негативного впливу рідної мови.

Останнім часом активізувався пошук сучасних ефективних методичних концепцій навчання іноземних мов.

Метою статті є розкрити та проаналізувати особливості аудіовізуального методу, який є одним із ефективних методів оволодіння усною іноземною мовою.

Педагогічні і теоретичні аспекти використання аудіовізуального методу у навчальному процесі досліджені в працях О. А. Громоєвої, Т. Ю. Венієри, Г. Боргіум, Є. І. Пассова, Т. І. Філіпп'євої, Ю. В. Томко, Н. І. Гез, Н. Д. Гальскової, О. Н. Шкрабо, С. Ю. Ніколаєвої тощо.

Аудіовізуальний метод навчання іноземної мови був розроблений у Франції у 50-і роки ХХ століття в результаті спільних досліджень французьких та югославських учених, і був спрямований на інтенсивне навчання дорослих розмовного

мовлення на французькій мові. Виникнення цього методу пов'язане з іменами таких видатних лінгвістів і психологів як П. Губерін, П. Ріван, Р. Мішеа, Ж. Гугенейм, А. Соважо. Він був поширений у Франції, Англії, Канаді, Польщі та інших країнах. Сама назва методу показує його основні принципи. Він називається аудіовізуальним, оскільки новий матеріал сприймається протягом тривалого часу лише на слух, а його значення розкривається за допомогою зорової невербальної наочності. Мовний матеріал підбирався на основі живої розмовної мови. З цією метою записувалися діалоги у магазинах, на вокзалах тощо. Потім виділялися певні граматичні структури та лексичні одиниці, які необхідно було запам'ятати. Вперше в методиці був використаний відбір мовного матеріалу на основі аналізу живого мовлення. Цей метод називається також швидкісним або структурно-глобальним, оскільки оволодіння мовою відбувається на основі спеціально відібраних структур, які сприймаються цілісно (глобально) [8, с. 544].

Цінність аудіовізуального методу навчання іноземній мові полягає в тому, що разом із загальною інтенсифікацією навчального процесу, за допомогою цього методу створюються спеціальні умови, певною мірою близькі до природних умов, в яких функціонують мовні ситуації. Аудіовізуальний метод привабливий тим, що сприяє швидкому формуванню великої кількості елементів спонтанного мовлення.

В умовах глобалізації викладачеві доводиться працювати з багатонаціональними студентськими аудиторіями, коли необхідно подолати мовний бар'єр. Постійно ведеться пошук ефективних методик вивчення іноземних мов у таких групах.

Аудіовізуальний метод відіграє важливу роль у навчанні усного розмовного мовлення. Методичною основою цього методу є концепція прямого методу, психологічною основою постає психологічна теорія біхевіоризму. Основна мета аудіовізуального методу – сформувати вміння користуватися іноземною мовою у повсякденному спілкуванні в іноземній країні. При використанні цього методу читання та письмо розглядаються як графічне відображення усного мовлення, тому вони не являються основою навчання [6, с. 189].

Дослідники виділяють наступні методичні принципи аудіовізуального методу [3, с. 139]:

1. Принцип опори на розмовне мовлення. Основна мета даного методу полягає в оволодінні мовою як засобом спілкування.

2. Принцип усної основи навчання. Основна задача – навчити студентів розуміти мову на слух.

3. Принцип ситуативності. Перевага надається діалогічному мовленню, що відображає ситуації повсякденного життя.

4. Принцип функціональності. Вивчення граматичних структур має практичний характер.

5. Принцип глобальності. Цей принцип передбачає сприйняття мовного матеріалу на слух у вигляді цілісних структур.

6. Принцип безперекладності. Метою даного методу постає максимальне виключення рідної мови із системи навчання.

7. Принцип зорово-слухового синтезу. Він полягає у використанні фільмів, слайдів тощо.

Автори цього методу вважали, що навчання іноземній мові повинно здійснюватися у формі живого спілкування, тому важливим фактором педагогічного процесу стає створення умов для відтворення реальної комунікативної ситуації, щоб оволодіння іншомовною компетенцією відбувалося в атмосфері природного спілкування, що сприяє засвоєнню звуків і ритму мовлення. Інтенсивне використання аудіовізуальних засобів у процесі навчання дозволяє навчати іноземній мові як акту комунікації, у якому лінгвістичні та паралінгвістичні елементи є тісно пов'язаними. Аудіовізуальний метод повністю виключає використання рідної мови, особливо на початковому етапі навчання, оскільки в цей період інтерференція ускладнює формування вмінь і навичок усного спілкування. Сучасні технології значно спрощують використання на заняттях аудіовізуального методу навчання. Передбачається перегляд не лише спеціалізованих навчальних фільмів, але й ігрових, які викликають більший інтерес у студентській аудиторії, що сприяє додатковій мотивації для вивчення іноземної мови. Важливим засобом навчання є перегляд кінофільмів, так як під час перегляду фільму студенти отримують уявлення про те, як мова використовується у реальному спілкуванні. Крім того, фільм виконує пізнавальну функцію – знайомить студентів з країною, мовою якої вивчається, її культурою, історією, традиціями, побутом тощо [8, с. 544].

У методичній літературі пропонуються наступні етапи у роботі з аудіовізуальним методом [5, с. 241]:

1. Представлення. Цей етап передбачає подачу нового матеріалу з опорою на зорово-слухові образи.

2. Пояснення. На цьому етапі відбувається засвоєння змісту запропонованого матеріалу.

3. Закріплення. На цьому етапі здійснюється формування мовних навичок і досягається рівень підготовленості говоріння у рамках певної теми.

4. Розвиток. Цей етап передбачає формування мовних умінь на основі набутих навичок і рівень вільного говоріння по темі. Для успішного практичного застосування аудіовізуального методу дослідники рекомендують такі системи вправ [8, с. 545]:

1) дати відповіді на питання, які дозволяють перевірити загальне розуміння змісту;

2) відмітити правильний варіант;

3) прочитати текст і вставити пропущені слова, які відповідають змісту прослуханого;

4) виділити смислові частини у прослуханому фрагменті;

5) підібрати заголовок до фрагменту тексту;

6) інсценувати фрагмент прослуханого;

7) переказати діалог чи монолог;

8) прокоментувати запропонований фрагмент;

9) відповідати на питання викладача;

10) обговорити проблемні питання;

11) організувати дискусію на основі запропонованого матеріалу.

Використання аудіовізуального матеріалу дозволяє урізноманітнити процес навчання іншомовної компетенції. Він сприяє розвитку навичок розуміння усного мовлення. Застосування при викладанні іноземної мови аудіо- та відеоматеріалів являє собою додаткову мотивацію для вивчення іноземної мови, що дозволяє популяризувати її у студентському середовищі.

Можна виділити такі основні положення аудіовізуального методу [3, с. 153]:

1) матеріалом для навчання виступають діалоги, оскільки розмовне мовлення здійснюється у діалогічній формі;

2) основна мета навчання – оволодіння усним мовленням;

3) сприйняття нового матеріалу у вигляді цілісних структур відбувається лише на слух;

4) розкриття значень нового мовного матеріалу відбувається за допомогою предметної та образної наочності, дій та контексту;

5) у засвоєнні мовного матеріалу ґрунтовну роль відіграють єдність звукових образів (звуки, інтонація, наголос, ритм);

6) мовний матеріал засвоюється на основі наслідування, вивчення напам'ять. Рідна мова цілковито виключається з процесу навчання.

Отже, варто зазначити, що аудіовізуальний метод відіграє важливу роль у сучасному навчальному процесі, де основною метою є навчити студентів сприймати та відтворювати іноземну мову на практиці. Аудіовізуальний метод є перспективним методом навчання, оскільки він має виражений комунікативний характер і сприяє вирішенню проблеми володіння спонтанним іншомовним мовленням.

Література:

1. Волкова Н. П. Педагогіка : навч. посіб. / Н. П. Волкова. – К. : Академвидав, 2007. – 616 с.
2. Гапонова С. В. Сучасні методи викладання іноземних мов за рубежом / С. В. Гапонова // Іноземні мови. – 1998. – № 1. – С. 24–31.
3. Гез Н. И. История зарубежной методики преподавания иностранных языков / Н. И. Гез, Г. М. Фролова. – М. : Изд-во Академия, 2008. – 256 с.
4. Кузьмінський А. І. Педагогіка : Підручник / А. І. Кузьмінський, В. Л. Омеляненко. – К. : Знання-Прес, 2008. – 447 с.
5. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах : Підручник / Кол. авторів під керівн. С. Ю. Ніколаєвої. – К. : Ленвіт, 1999. – 320 с.
6. Пассов Е. И. Аудиолингвальный метод обучения иноязычному говорению / Е. И. Пассов. – М. : Просвещение, 1991. – 214 с.
7. Пассов Е. И. Коммуникативный метод обучения иноязычному говорению / Е. И. Пассов. – М. : Просвещение, 1985. – 207 с.
8. Шкрабо О. Н. Аудиовизуальный метод в обучении иностранному языку в высшей школе / О. Н. Шкрабо // Молодой ученый. – 2013. – № 12. – С. 543–545.

УДК 378.1:811.111-057.4

А. В. Найдьонова,

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНИХ КОМУНІКАТИВНИХ НАВИЧОК У СТУДЕНТІВ АГРО-ЕКОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ У ВНЗ УКРАЇНИ В ПРОЦЕСІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

У статті проаналізовано основні критерії вступу до ЄС, необхідність володіння англійською мовою для сприяння євроінтеграції України, а також визначено необхідність формування комунікативних навичок в процесі вивчення ділової англійської мови у майбутніх економістів аграрного профілю для успішного ступу України в ЄС.

Ключові слова: євроінтеграція, комунікативні навички, економіст аграрного профілю, англійська мова, умови, критерії.

ФОРМИРОВАНИЕ ИНОЯЗЫЧНЫХ КОМУНИКАТИВНЫХ НАВЫКОВ У СТУДЕНТОВ АГРО-ЭКОНОМИЧЕСКИХ СПЕЦИАЛЬНОСТЕЙ В ВУЗАХ УКРАИНЫ В ПРОЦЕССЕ ЕВРОИНТЕГРАЦИИ

В статье проанализированы основные критерии вступления в ЕС, необходимость владения английским языком для содействия евроинтеграции Украины, а также определена необходимость формирования коммуникативных навыков в процессе изучения делового английского языка в будущих экономистов аграрного профиля для успешного вступления Украины в ЕС.

Ключевые слова: евроинтеграция, коммуникативные навыки, экономист аграрного профиля, английский язык, условия, критерии.

FORMATION OF FOREIGN LANGUAGE COMMUNICATION SKILLS IN STUDENTS OF AGRO-ECONOMIC SPECIALTIES IN UKRAINIAN UNIVERSITIES IN THE PROCESS OF EUROPEAN INTEGRATION

The article analyzes the main criteria for joining the EU, the necessity of speaking English to promote European integration of Ukraine, and also the necessity of forming communicative skills in the study of Business English in future agricultural economists for successful access of Ukraine to the EU. Here are given methods of teaching foreign languages, that are used and maximum close to authentic professional situations. Namely it is the interdisciplinary approach, such as studying of vocabulary and grammar under properly chosen material that is partially related to the economy and agriculture. One of these methods is teaching to read and discuss original texts, write essays and annotations of professional literature, read articles, notes of newspapers and magazines of foreign mass media. It also revealed the need for the future students to be able to make modeling of reports, presentations and business negotiation, conclusion and discussion contracts, resolving pressing business issues with a partner on the phone that is also an integral part of the communication aspect, while using appropriate terminology and lexical business style. It is also noted that the present study should learn how to present own company, firm, hold press conferences.

Key words: European integration, communication skills, agricultural economist, English, conditions, criteria.

Проаналізувавши вітчизняні та зарубіжні джерела, зазначимо, що особливості формування професійних комунікативних навичок при вивченні ділової англійської мови розглядала А. Ходцева, зокрема майбутніх економістів за допомогою іноземної мови – С. Радецька, Л. Сікорська; інноваційні підходи щодо методики викладання фахової іноземної мови представлено у дослідженнях О. Авксентьевої, О. Плотнікової, Л. Черноватого; навчання студентів економічних спеціальностей ділових презентацій англійською мовою – у роботах Ю. Авсюкевич, І. Зимньої.

Підготовка та забезпечення всіх необхідних умов для євроінтеграції України є нагальним питанням сьогодення, яке стає все актуальнішим з розвитком політичних та економічних подій в Україні та світі. Відповідно до Постанови Верховної ради України від 27 червня 2007 року N 1242-V Про Рекомендації парламентських слухань на тему: «Про інтенсифікацію співробітництва України з Європейським Союзом у рамках євро регіонів та перспективи транскордонного співробітництва» євроінтеграція України є життєво важливою передумовою успішної міжнародної співпраці з іншими країнами, зокрема членами ЄС [1]. Також у постанові зазначено, що Україні характерне унікальне сприятливе географічне розташування, так як вона вже межує з Словаччиною, Польщею, Угорщиною, Румунією, які являються офіційними країнами-членами ЄС.

Вступ України до наукового, освітнього, економічного, культурного, соціального просторів ЄС сприятиме сталому розвитку українського суспільства в цілому.

Варто також зазначити, що для цього існує перелік необхідних умов, які повинна виконати Україна. Зокрема, як зазначається у Копенгагенських критеріях щодо вступу країн до ЄС, які були прийняті в червні 1993 року на засіданні Європейського союзу в Копенгагені, загальними та основними є наступні: